

Түсінік хат

Психология - адам жанын зерттейтін ғылым. Алғашқы күннен бастап адам қоршаған ортаның алуан түрлі құбылыстарымен: адаммен, затпен, оқиғамен соқтығысады. Айналамен таныса отырып, адам белгілі бір нәрсеге өзінің субъективті көзқарасын, сезімін білдіреді.

Психологиялық қызметтің мақсаты — оқу-тәрбие процесіне қатысушылардың психологиялық салауаттылығы үшін жағдайларды қамтамасыз ету.

Міндеті:

*Білім беру ұйымында әр баланың психикалық және жеке дамуын қамтамасыз ететін психологиялық жағдайларды құру және қолдау;

*Білім беру процесіне қатысушылардың жас, психологиялық және гендерлік ерекшеліктерін ескере отырып, тұлғаның зияткерлік және адамгершілік дамуын тиімді қамтамасыз ету;

*Білім берудің барлық деңгейлерінің кеністігіне жеке, мәдени, әлеуметтік - кәсіби даму бағыттарын кіріктіру.

Педагог-психологтың негізгі қызметтері: психологиялық білім беру(алдын алу, ағартушылық қызмет), психологиялық консултация, психологиялық диагностика, психологиялық түзету-дамыту, психологиялық жетелеу және әлеуметтік-психологиялық бейімдеу.

Білім беруде мектеп қиматын бағалау үшін индикаторларды әзірлеу (өмірлік қиын жағдайға тап болған білім алушыларға педагогикалық-психологиялық, әлеуметтік қолдау көрсету алгоритмін және жұмыс жоспарын дайындау), әдістемелік ұсынымдар даярдау.

Баға алғаш мектепке келген кезде ересектермен, басқа бағалармен танысады, мінез-құлық ережелері мен нормаларын игереді. Сондықтан үлкендер бағамен жағымды қарым-қатынас құру қажет. Мұғалімдер мен психологтардың бағалармен жеке тұлға ретінде қарым-қатынас жасауындағы басты мақсаты-баланы өзі туралы айтуда, өзінің сезімі, ойы, әдеті туралы әңгімелесуге, оны ой елегінен өткізіп-баға бере білуге, тек өзіне ғана емес, жанындағы адамдарға да көңіл аударып, оларды өзіндік табиғи болмысымен қабылдап, ізгі ниет ықылас таныта білуге, эмоционалдық көңіл-күй мен мінез-құлықты ұғына білуге үйретуден басталады.

Бүгінгі таңда ұрпақ алдында «Қазақстан-2030» бағдарламасындағы «Барлық Қазақстандықтардың өсіп-өркендеу қауіпсіздігі мен әл-ауқатының артуы» деген мерзімдік міндетті үшінші мынажылдықта іске асыру жауапкершілігі тұр.

Еліміздің болашағы, ұлтымыздың ертеңі мектеп қабырғасында білім алатын жас ұрпақтың саналы ойлау қабілеті мен біліміне, іскерлігіне байланысты. Сондықтан да егеменді еліміздің білім беру жүйесінде элементтік деңгейге жету үшін жасалынып жатқан талпыныстар оқытудың артуы әдіс-тәсілдеріне қолдана отырып, терең білімді, ізденімпаз, барлық іс-әрекетінде шығармашылық бағыт ұстанатын, сол тұрғыда өз болмысын тани алатын жеке тұлғаны қалыптастыру ісіне ерекше мән берілуде. Ендеше, мектеп оқушыларының дүниетанымын кеңейтуде, оқу танымдық белсенділігін арттырып, білім, біліктерін жетілдірудің қоғамдық мәні зор деген сөз.

Жылдық психологиялық қызметтің жоспарды құру барысында мына тізімдегі нормативтік құжаттар ескерілді:

1. ҚР Конституциясы
2. ҚР Баға құқығы туралы заңы
3. ҚР «Білім туралы» заңы
4. ҚР білімінің даму концепциясы
5. ҚР «Неке және отбасы» заңы
6. Психологиялық этикалық кодексі
7. ҚР Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 20 желтоқсан №528 бұйрығы
8. Ақтөбе облысы әкімдігінің «Орта білім беру ұйымдарында психологиялық қызметтің қағидалары» 2015 жылғы №472 бұйрығы негізінде.

Педагог және психолог маманы ретінде, білім беру саласын басқаратын барлық деңгейдегі органдардың шешімін басшылыққа ала отыра, психологиялық қызметтің жүйелі, нәтижелі болуына үлесімді қосу.

р/с	Тө-шаралар	Жұмыс түрлері	Нысананалы топ	Орындау мерзімі	Ескертүүлөр	Есептілік нысаны
I. Диагностикалау						
	Басса - Дарки.	Агрессия түрін анықтауға арналған сауалнама	8-11 кл	Қыркүйек 2 апта		Хаттама №
	1. Керн Иерасек 2. "Менің класым" жобалау тесті	Мектепке дайындығын анықтау	1 кл	Қыркүйек		Хаттама №
II	Түзету-дамыту жұмысы					
	Сергіту жаттығулары Психологиялық акция «Із кезуші»	Психологиялық жаттығулар	1-4 кластар	Қыркүйек (2-апта)		Хаттама №
III	Профилактика және психологиялық ағарту	Отбасы күніне арналған тренинг	Ата-аналар	Қыркүйек		Хаттама №
IV	Консультация беру	Сұраныс бойынша	ҰБТ жүргізілетін сыныптардың жетекшілерімен, пән мұғалімдерімен кездесу.	Қыркүйек		Хаттама №
V	Ұйымдастыру - әдістемелік бағыты	Сараптамалық жұмыстар қорытындысы				
I	Диагностикалау					

	Суреттік тест “Меніңжасым” немесе “Ағаш” тесті	Оқушылардың орта бұынға Бейімделуін анықтауға арналған тест.	5 кл	Қазан	Хаттама №
✓	Р. Гудман сауланамасы. Күшті жақтары мен қиындықтары (КЖК) (Жаһандық қызмет ету)	Жасөспірімдердің мықты жақтары мен қиындықтарын анықтау	5-7 кл	Қазан	Хаттама №
✓	DASS сауланамасы	Қорқыныш, стресс, депрессия деңгейін анықтау	8-11 кл	Қазан	Хаттама №
✓	Зунге сауланамасы.	Қорқыныш, стресс, депрессия деңгейін анықтау	6-7 кл	Қазан	Хаттама №
II	Түзету-дамыту жұмыстары	Үлкен психологиялық ойын «Калейдоскоп»	7 кл	Қазан (4 апта)	Хаттама №
✓	III Профилактика және психологиялық ағарту	Психологиялық акция «Мереке»	3-4 кл	Қазан (1-апта)	Хаттама №
IV	Консултация	Сураныс бойынша			Хаттама №

	Ұйымдастыру - әдістемелік бағыты	Сараптама жұмысы. Зерттеу нәтижелерін толтыру бланкісі		Казан		
I	Диагностикалау Социометрия (Дж.Морено)	Қарым-қатынасты анықтауға арналған әдістеме	5-11 кл	Қараша 2 апта		Хаттама №
	II	Түзету – дамыту бағыты	Психомоториканы дамыту жұмыстары	1-4 кластар	Қараша	
III	Профилактика және психологиялық ағарту	Психологиялық акция «Күпия дос» «Жетістікке жету өз қолыңда!»	5-11 кластар Мұғалімдер	Қараша Қараша		Хаттама № Хаттама №
IV	Консултация (көңес беру)	Сұраныс бойынша		Қараша		
V	Ұйымдастыру-әдістемелік бағыты	Сараптама жұмысы. Зерттеу нәтижелерін толтыру бланкісі		Қараша		
	I	Диагностикалау Кәсіби бағдар тесттері:	1.Климов әдістемесі 2.Голланд әдістемесі (тандау бойынша)	9,11 кл 9-10-11 кл	Желтоқсан	Хаттама № Хаттама №
II	Спилберг әдістемесі					
II	Түзету-дамыту бағыты	«Психомоториканы дамыту жұмыстары»		Желтоқсан		Хаттама №

		«Бойлагы коркындышты төмендету» тренингі	11 сынып	Желтоқсан		Хаттама №
III	Профилактика және психологиялық аяарту	Дарынды оқушыларға арналған психологиялық жаттығулар «Жас келсе, іске»	Жас мамандар	Желтоқсан		Хаттама № Хаттама №
IV	Консультация	Сұраныс бойынша		Желтоқсан		Хаттама №
I	Диагностикалау Басса –Дарки әдістемесі.	Агрессия түрін анықтауға арналған сауалнама	6-11ксі	Қаңтар, 3 апта		Хаттама №
II	Түзету-дамыту жұмыстары	Қабылдау мен есте сақтау қабілетін дамытуға арналған жаттығулар. (Т.В.Артемова) 1.«Тыңда және орында» 2.«Бұзылған телефон» 3. Ассоциация 4.«Корректуралық тапсырмалар»	1-4 ксі	Қаңтар		Хаттама №
III	Профилактика және психологиялық аяарту	«Емтихан» іскерлік ойынны Психологиялық жобалық ойын «Ұйқыдағы қала»	9ксі 5-8 ксі	Қаңтар 3-апта		Хаттама №
IV	Консультация	Кенес беру (сұраныс бойынша)				Хаттама № Хаттама №

	<p>Ұйымдастыру- әдістемелік бағыты</p> <p>Сараптама жұмысы: Зерттеу нәтижелерін толтыру бланкісі</p>				
<p>I</p> <p>Диагностикалау Р. Гудман сауалнамасы. Күшті жақтары мен қиындықтары (КЖК) (Жаһандық қызмет ету) «Қақтүс» әдістемесі</p>	<p>Жасөспірімдердің мықты жақтары мен қиындықтарын анықтау (Панфилова), /эмоц.сферасы, агрессия/</p>	<p>5-7 кл</p>	<p>Ақпан</p>		<p>Хаттама №</p>
<p>II</p> <p>Түзету-дамыту жұмыстары</p>	<p>«Жасырынып тұрған сөздерді тап» «Аспан – жер - су» ойыны</p>				<p>Хаттама №</p>
<p>III</p> <p>Профилактика және психологиялық ағарту</p>	<p>«Тұлғалық өсу және өзіндік сананы айқындау» «Сенімділік кітпі»</p>	<p>Мұғалімдер 11 сынып</p>			<p>Хаттама №</p>
<p>IV</p> <p>Консултация</p>	<p>Кенес беру (сұраныс бойынша)</p>				
<p>V</p> <p>Ұйымдастыру - әдістемелік бағыты</p>	<p>Зерттеу нәтижелерін толтыру бланкісі</p>				<p>Хаттама №</p>

	Диагностикалау Дәсес сауалнамасы	Қорқыныш, стресс, депрессия деңгейін анықтау	8-11 кл	Наурыз		
II	Түзету-дамыту жұмыстары	1.«Сөйлемдерді құрастыру» ойыны 2.«Сәйкестендіру» ойыны	1-4 кл	Наурыз		Хаттама №
III	Профилактика және психологиялық ағарту	“Өмір-қымбатсын маған” «Көңіл-күй неге және кімге байланысты»	10 кл 8-сынып			Хаттама № Хаттама №
VI	Консультация	Кенес беру (сұраныс бойынша)				
V	Ұйымдастыру - әдістемелік бағыты	Зерттеу нәтижелерін толтыру бланкісі				
I	Диагностикалау			Сәуір айы		
	Э.Ф.Замбацанвичене әдістемесі	Біліктілікті зерттеу	4кл			Хаттама №
	Танымдық процестерді зерттеу	көріп және естіп есте сақтау, зейін, ойлау	1-4кл			Хаттама №
II	Түзету-дамыту жұмыстары	Есте сақтау, зейін, ойлауды дамытуға арналған жаптығулар	1-4 кл			Хаттама №

III	Профилактика және психологиялық ағарту	«Мамандық таңдауда қателесуге бола ма?»	Оқушылар			Хаттама №
VI	Консультация	Сұраныс бойынша				Хаттама №
V	Ұйымдастыру - әдістемелік бағыты	Зерттеу нәтижелерін толтыру бланкісі				Хаттама №
I	Диагностикалау	«Сенің кәсіптік мақсаттарың» сауалнамасы (9 сынып)	9кл		Мамыр айы	Хаттама №
II	Түзету-дамыту жұмыстары	«Кікілжінің денсаулыққа әсері»	5 кл			Хаттама №
III	Профилактика және психологиялық ағарту	«Мамандық таңдауда қателесуге бола ма?»	9кл			Хаттама №
IV	Консультация	Сұраныс бойынша				Хаттама №
V	Ұйымдастыру - әдістемелік бағыты	Зерттеу нәтижелерін толтыру бланкісі				
VI. Жыл бойынша психологиялық қызмет туралы талдамалық есептер						
I	Жарты жылдық есеп/ Жылдық есеп	SWOT-талдау	Психологиялық қызмет	Тоқсандық		Есеп
	Педагогикалық-психологиялық конселтиум	(«Қауіпті топ» бойынша моб. топ отырысы қорытындысы);		1-тоқсан, 1-апта		
				1-тоқсан		

	<p>« 1 кл., 5 кл., 10кл., Бейімделу қиындығы» бойынша қорытынды; тоқсандық және жоспардан тыс «Кәсіпті топ» бойынша моб. топ қорытындысы; Ерекше назар мен оқытуды талап ететін білім алушыларға психологиялық қолдау (тоқсандық) көрсету нәтижесі бойынша ШІК</p>		<p>Жоспарлы түрде Жоспарлы түрде</p>		
--	---	--	---	--	--

Ескерту: жоспардан тыс әдістемелер, тренингтер, түсету-дамыту, кенес беру жұмыстары кәсіпке қарай жүргізіледі.

Мектеп психологы:

Елекбаева Г. С.

Ақшатау орта мектеп психологының 2023-2024 жылдық талдауы

2023-2024 оқу жылында 1 сыныпқа қабылданған оқушылардың мектепке психологиялық дайындығын анықтау үшін оқушылардан «Кері Йерасек, Менің сыныбым, Аңдар мектебі» жобалау тестері алынып, нәтижесінде 1 сынып оқушылары сабаққа дайын екені анықталды. 5 сынып оқушылармен түзету дамытушылық «Із кезуші» психологиялық ойын ойнатылды. Оқушылардың барлығы жақсы атсалысты. Ойын ұнады. Агрессия түрін анықтауға арналған сауалнама алынды 6-11 сынып оқушыларынан. Сауалнама нәтижесінде агрессиясы жоғары оқушылар анықталмады. Отбасы күніне арналған «Рухани тәрбиенің қайнар көзі - отбасы» атты тренинг жүргізілді. ҰБТ жүргізілетін сыныптардың жетекшілерімен, пән мұғалімдерімен кездесіп кеңестер берілді. 5- сынып оқушыларына орта буынға бейімделу мақсатында суреттік тест “Менің класым” және “Ағаш тесті” алынды. Р. Гудман сауалнамасы. Күшті жақтары мен қиындықтары (КЖҚ) (Жаһандық қызмет ету) 5-7 сыныптарға жасөспірімдердің мықты жақтары мен қиындықтарын анықтау мақсатында алынды. DASS сауалнамасы қорқыныш, стресс, депрессия деңгейін анықтау мақсатында 8-11 сыныптардан сауалнама алынды. Зунге сауалнамасы. Қорқыныш, стресс, депрессия деңгейін анықтау 6-7 сыныптардан алынды. Үлкен психологиялық ойын «Калейдоскоп» 7 сынып оқушыларына жүргізілді. Психологиялық акция «Мереке» 3-4 сынып оқушылармен жүргізілді. Социометрия (Дж. Морено) қарым-қатынасты анықтауға арналған әдістеме 5-11 сынып оқушыларынан алынып нәтижесінде сынып лидерлері анықталды. Психомоториканы дамыту жұмыстары 1-4 сыныптарға жүргізілді. Психологиялық акция «Күпия дос» 11 класқа өткізілді. Климов әдістемесі 9,11 сыныптарға мамандық таңдауға бағыт-бағдар берілді. «Психомоториканы дамыту жұмыстары» 1-4 сыныптармен жүргізілді. Дарынды оқушыларға арналған психологиялық жаттығулар жүргізіліп отырды. «Бойдағы қорқынышты төмендету» тренингі 11 сынып оқушыларымен ҰБТға баратын, емтихан тапсыратын оқушылардың қорқынышын төмендету мақсатында жүргізілді. «Жас келсе, іске» жас мамандардың ұжымға бейімделуіне тренингтер жүргізілді. Қабылдау мен есте сақтау қабілетін дамытуға арналған жаттығулар. (Т.В. Артемьева) «Тыңда және орында» «Бұзылған телефон», «Ассоциация», «Корректорлық тапсырмалар» 1-4 сынып оқушыларына жүргізілді. «Емтихан» іскерлік ойыны 9-11 сыныптардың алдағы мемелекеттік емтиханға психологиялық дайындау. Психологиялық жобалық ойын «Ұйқыдағы қала» 5-8 сыныптарға жүргізілді. “Кактус” әдістемесі 4 сыныптан алынды. «Жасырынып тұрған сөздерді тап» «Аспан – жер - су» ойыны 1-4 сыныптармен жүргізілді. «Тұлғалық өсу және өзіндік сананы айқындау» мұғалімдермен тренингтер жүргізілді. «Сенімділік кілті» 11 сыныпқа ҰБТ ға сенімділікпен баруға тренинг жүргізілді. Қорқыныш, стресс, депрессия деңгейін анықтау 8-11 сыныптардан DASS сауалнамасы алынды.

«Сөйлемдерді құрастыру, «Сәйкестендіру» 1-4 сыныптарға түзету-дамыту ойындары жүргізіліп отырды. «Өмір-қымбатсың маған» 10 сынып оқушыларына «көңіл-күй неге және кімге байланысты» 8 сынып оқушыларына тренингтер жүргізілді. Біліктілікті зерттеу мақсатында Э.Ф.Замбавичене әдістемесі 4 сыныптан алынды. Есте сақтау, зейін, ойлауды дамытуға арналған жаттығулар 1-4 сынып оқушыларына жүргізілді. «Мамандық таңдауда қателесуге бола ма?» оқушылармен. «Сенің кәсіптік мақсаттарың» сауалнамасы 9 сынып оқушыларынан алынды. «Кикілжіңнің денсаулыққа әсері» 5 сыныпқа «Мамандық таңдауда қателесуге бола ма?» 8-9 сынып оқушыларына тренингтер жүргізіліп отырды. Сіздің жүйке жүйеңіз қандай жағдайда? мұғалімдерге арналған сауалнама алынды. «Мұғалім мен оқушы арасындағы психологиялық қарым – қатынасты жақсарту жолдары», «Жетістікке жету өз қолыңда!» жас мамандарға арналған тренингтер жүргізіліп, «Қашиалықты белсендісіз?» мұғалімдерден тест алынып отырды. Байқауларға, ғылыми жобаларға, сайыстарға қатысатын оқушылармен тренингтер жүргізіліп отырды.

1 сынып ата-аналарымен «оқушының мектепке бейімделуі» байланысты кеңестер берілді. «Отбасылық дәстүрлер» баяндама, «Отбасындағы қарым-қатынастың бала психологиясына әсері», «Балаңыз жетістікке жетсін десеңіз...», «Емтихан кезінде баламызға қалай көмектесуге болады?» атты профилактикалық жұмыстар жүргізіліп отырды. 8- сынып оқушыларымен «Менің эмоциям», «Өз арманыңа өзің жет» жаттығулары жүргізілді. «Зорлық-зомбылық және балалар» сауалнама алынып қорытындысы шығарылды. нәтижесінде зорлық-зомбылыққа ұшыраған оқушылар жоқ. Мен зорлық-зомбылыққа қарсымын! **тренинг жүргізілді.** «Мен және менің отбасым», «Жетістікке жету формуласы» атты тренингтер жүргізіліп отырды. Профилактикалық жұмыстар оқушыға жиырма үш, ата-анаға төрт, мұғалімге үш жұмыстар жүргізілді.

Кеңес беру жеке жеті оқушымен үш топтық оқушылармен жүргізілді. Түзету-дамыту жұмыстары он жетісі жүргізілді. Диагностика ата-анамен бір жұмыс, мұғаліммен екіжұмыс, оқушымен 30 жұмыс жүргізілді.

Мектеп психологы: Елекбаева Г. С.

Бекрөмші
Мектеп директоры

Карасаев Б.К.

Педагогикалық кеңесте қаралды
« 31 » сәуір 2023 ж

**Ақшатау орта мектебiнiн
психологиялық қызметiнiн
жылдық жұмыс жоспары**

2023 – 2024 оқу жылы